

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФІЗИКА, ЕЛЕКТРОНІКА,
ЕЛЕКТРОТЕХНІКА

ФЕЕ :: 2013

**МАТЕРІАЛИ
та програма**

НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Суми, 22-27 квітня 2013 року)

Суми
Сумський державний університет
2013

Синтез ієрархічних наноструктур цинк оксиду методом катодного імпульсного електроосадження

Клепікова К.С.¹, студ.; Ключко Н.П.¹, доц.; Хрипунов Г.С.¹, проф.; М'ягченко Ю.О.², доц., Мельничук Є.Є.², наук. співроб.; Копач В.Р.¹, доц.; Любов В.Н.¹, наук. співроб.; Копач А.В.¹, студ.

¹ Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

² Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, м. Київ

Використання в якості широкозонних н/п анодів гібридних сонячних елементів (DSSC) ієрархічних наноструктур цинк оксиду (ZnO) з великою питомою поверхнею, збільшує кількість адсорбованого барвника-сенсibilізатора та, відповідно, підвищує ККД [1, 2]. Дана робота присвячена дослідженню можливості отримання ієрархічних наноструктур ZnO методом катодного імпульсного електроосадження.

Імпульсне електроосадження масивів ZnO проводилося з водних нітратних розчинів в трьохелектродній електрохімічній комірниці на скляні пластини, покриті прозорими електропровідними оксидними шарами. Використання потенціостата ПІ-50-1.1 забезпечувало регулювання нижньої і верхньої межі катодного потенціалу щодо електрода порівняння $U_{off} = -0,8$ В, $U_{on} = -1,4$ В, відповідно, та підтримання сталої частоти прямокутних імпульсів потенціалу ($f = 2$ Гц $\div$ 1 кГц). Робочий цикл $Dc = T_{on}/(T_{on} + T_{off})$ змінювали від 0,2 до 0,8.

Встановлено, що текстуровані в напрямку <001> нанороди ZnO формуються при $f = 2$ Гц і температурах електроліту не менших 70°C. Охолодження електроліту в процесі електролізу від 85°C до 70°C дозволяє вирощувати на поверхні більш крупних нанородів дрібніші, а при подальшому зниженні температури до 60°C утворювати на їх поверхні тонкі (товщиною 100 нм) шаруваті шестикутні пластинки, і таким чином створювати ієрархічні наноструктури. Нанороди ZnO формуються тільки при $Dc = 0,4$, а структури з великою питомою поверхнею у вигляді мезопористих сіток утворюються при $Dc = 0,8$.

1. V.-M. Guérin, J. Rathousky, Th. Rauporté, *Sol. Energ. Mat. Sol. C.* **102**, 8 (2012).
2. J.Y. Lao, J.Y. Huang, et al., *J. Mater. Chem.* **14** No4, 770 (2004).